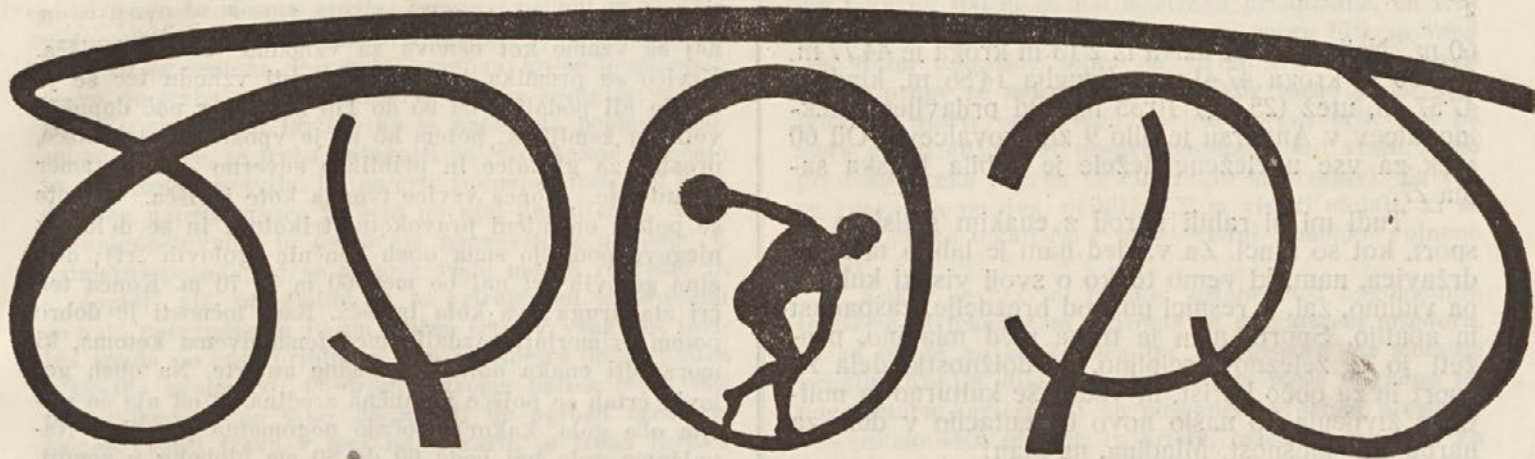

21. šte. v.

Ljubljana, 14. novembra 1920.

I. leto.

Finska.

Ves svet je z občudovanjem zrl na letošnji olimpijadi na Fince. Mala, skoro nepoznana Finska je postala na mah slovita in vse je iskalo podatke o njej. S čem so si pridobili Finci to slavo? V tekni narodov so bili postavljeni na drugo mesto, takoj za Amerikanci! 209 točk je imela Amerika in 107 Finci. In še boljši bi bil njih uspeh, da ni cela vrsta omejitev tekmovalni prikrajšala Fince. Tako n. pr. so izpadle dvoročne vaje, število borcev v vsaki seriji se je zmanjšalo na dva itd.

daleč s čolni, pozimi zopet čez nepregledne snežne poljane s smučmi. Veslanje in smučarstvo sta tedaj na prvem mestu v sportu Fincev. Osebito smučarstvo goji vse in smučanje po ravnini je izvežbano do velike spretnosti. Damski rekord n. pr. znaša po ravnini za 5 km 20 : 45.

Tudi prvak v dolgem teku Hannes Kohlemainen je gojil prvotno tek le za trenažo smučanju in je pri tem spoznal svojo sposobnost za teke v daljavo. Tekalec za kratko progo Finska nima. Časi za srednjedolge proge so pa izvršni. 500 m v 1 : 01'8, 800 m v 1 : 57'5, 1000 m v 2 : 31'2, 1500 m v 4 : 3'3.

Olimpijada: Skok ob palici. Danec Peterson (II.), 3·7 m.

In ta mala Finska, ki je silno redko naseljena, kar gotovo ovira tvorenje klubov, šteje samo v svoji leta 1906 ustanovljeni sportni zvezi 637 sportnih klubov s 43.136 člani. Od teh je 161 klubov v mestih, 476 pa po deželi! Smotreno delo, vztrajno delo in jasn cilj pred seboj, vse to je privedlo do uspehov. Narava sama je le pomogla njim v delu. Velike razlike v klimi trde narod, neugodna zemlja zahteva moč in vztrajnost. Vroča »finska kopel« je izvor zdravja. Promet se vrši v poletju stotine kilometrov

Vsi štirje tekmovalci Finske v teku na daljavo so zmagali v Anversu med prvimi desetimi, medtem ko nobena druga država ni mogla postaviti niti dveh med prvo desetorico. Najboljši Šved je priletel kot 17. na cilj. V skokih so slabeyši: v daljavo 7 m, v višino 1'85 m, s palico 3'62 m, troskok 15'30 m.

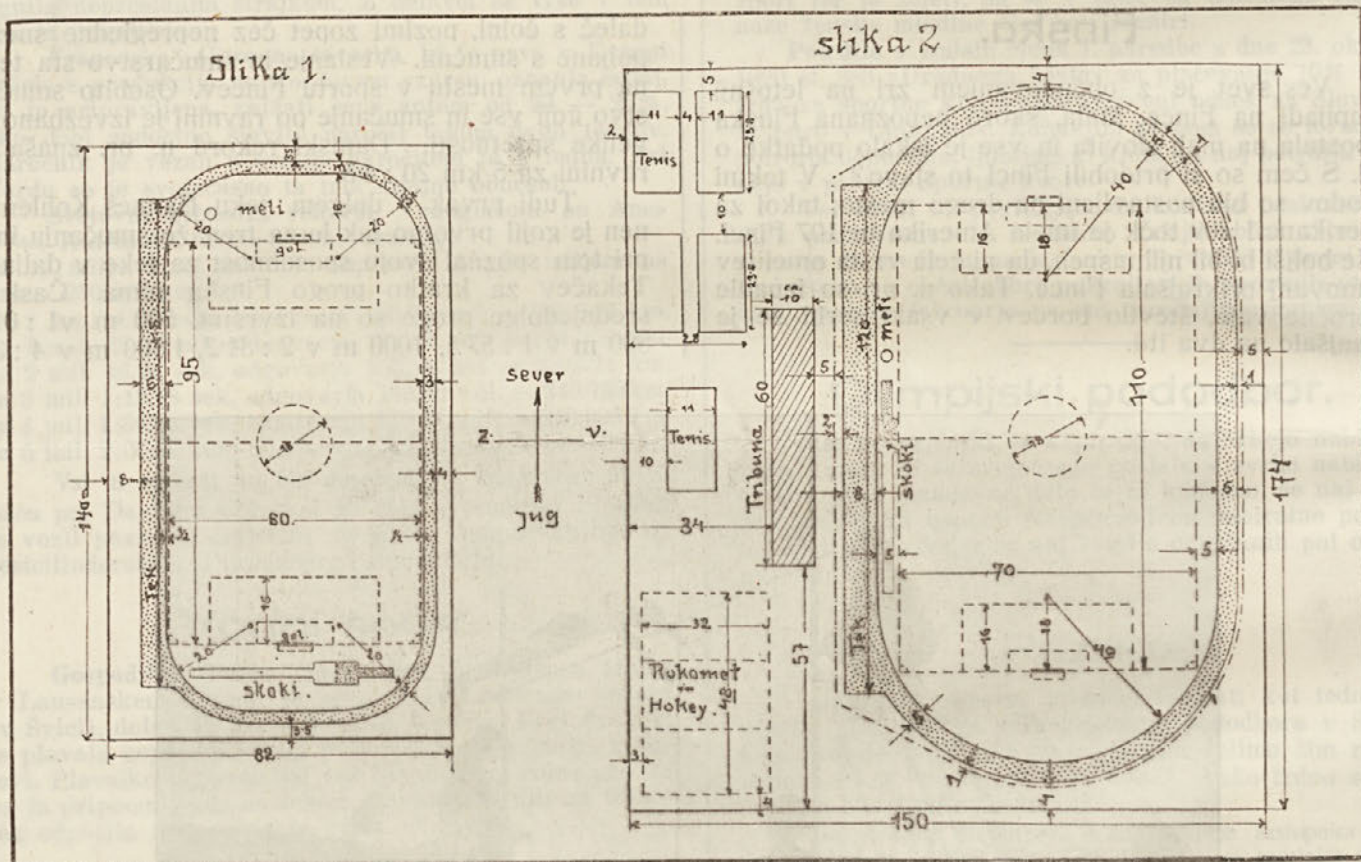
Kvaliteto zase reprezentirajo metalci. Tekme enega samega leta kažejo 27 metalcev kroglice, ki so vrgli nad 12 m; 15 sportnikov je vrglo disk nad 37 m, 37 jih je vrglo kopje nad 50 m, trije do danes nad

60 m. Najboljši met diska iz 2'13 m kroga je 44.77 m, iz 2'50 m kroga 47.41 m. Krogla 14.86 m, kladivo 47.57 m, utež (25 kg) 10.35 m! Od prijavljenih tekmovalcev v Anversu je bilo 9 zmagovalcev. Od 60 točk za vse udeležene dežele je dobila Finska sama 27.

Tudi mi bi rabili narod z enakim smislom za sport, kot so Finci. Za vzgled nam je lahko ta mala državnica, nam, ki vemo toliko o svoji visoki kulturi, pa vidimo, žal, v resnici povsod brezdelje, zaspanost in apatijo. Sporta nam je treba med mladino, prožeti jo z železno disciplino, z dolžnostjo dela za sport in za občo korist, in vse naše kulturno in politično življenje bo našlo novo orijentacijo v delu za narod, za splošnost. Mladina, na plan!

naj se vzame kot osnova za vzhodno stran igrišča. Vrvico se premika tako dolgo proti vzhodu ter se jo krajša ali podaljša od 95 do 110 m, kakor pač dopušča velikost zemljišča, potem ko se je vpoštevalo tekališče, prostor za gledalce in približno severno - južna smer te aut-erte. Konca vrvice tvorita kote igrišča. V kote se položi omenjeni pravokotni trikotnik in se določi z njegovo pomočjo smer obeh končnic (golovih črt); dolžina golovih črt naj bo med 60 m in 70 m. Konca teh črt sta druga dva kota igrišča. Radi točnosti je dobro potem primerjati razdaljo med tema dvema kotoma, ki mora biti enaka dolžini vzhodne aut-erte. Na obeh golovih črtah se poišče natančna sredina in od nje se merita oba gola, kakor določajo nogometna pravila. Navpičnice gola naj bodo 60 do 80 cm globoko v zemlji. Na spodnjem koncu teh navpičnic je pritrčiti v obliki križa opore, ki naj povečajo stabilnost gola. Les, ki pride v zemljo, je treba impregnirati, zunanje dele je najbolje prepleskati z belo oljnato barvo. Goli morajo

Ing. S. Bloudek:

Sportni prostori.

V prvem članku se je razpravljalo o ureditvi splošnih sportnih vežbališč, danes podajamo nasvete glede prireditve in vzdrževanja prostorov za posamezne panoge ter glede sportnega orodja in opreme. Ker je gmotno stališče večine naših klubov precej slabo, veljajo nasveti posebno za klube, ki si hočejo kolikor mogoče s pridnostjo in delavnostjo lastnih članov urediti sportni prostor in ga vzdrževati.

Kakor smo rekli v prvem članku, je po izbiri zemljišča prva in glavna stvar, da se določi lega nogometnega igrišča s tekališčem. Velikost igrišča se določi najbolje s pomočjo 150 do 200 m dolge vrvice, potrebuje se pri določanju lege nadalje velik, iz 2 do 3 m dolgih desk zbit trikotnik, ki mora imeti natančen pravi kot (90°) in nekaj kratkih količkov, s katerimi se zaznamuje dimenzije. Na vrvi se izmeri 100 m. Ta dolžina

biti, če le mogoče, opremljeni z mrežo. Da se more pritrčiti nanje mrežo, je treba opremiti gole na zadnji strani z lesenimi ali železnimi, primerno izpognjenimi coporami, ki morajo biti na spodnji strani približno 3 m za navpičnicami zakopane v zemljo. Mreža je pletena iz nekako 5 mm debele prvovrstne vrvice. Plete se najbolje v štirikotih, ki morejo imeti do 15 cm dolge stranice. Mrežo se vrže čez omenjene opore ter se jo na prečnico in navpičnice pritrdi s primernimi kljukami. Na podoben način se pritrdi mreže k tlom na v zemljo vdlane trame, tako da žoga nikjer ne more skozi. Tudi mreža mora biti impregnirana v lanenem olju ali ketrnovi tekočini. Igrišče samo, to je prostor med štirimi koti, mora biti, kakor se je že povdarilo, popolnoma ravno. Navadni travniki postanejo običajno že po kratki vporabi luknjasti in neravni, kar zakrivi v prvi vrsti naša navadna trava, ki poganja v močnih šopih. Ako se hoče imeti res lepo in ravno igrišče, se mora travnik preorati, odstraniti z brano vse stare ruše in nasejati angleško ali švedsko vrtnarsko travo. Nasejati se more

novi travo že meseca aprila, prepusti pa naj se to delo vedno vrtnarju. Za nogometno igrišče se potrebuje nekako 60 kg semena. Par tednov potem, ko se je nasejalo travo, je treba valjati igrišče s težkim cestnim valjarjem. Ko se priredi igrišče na ta način, da postane sposobno za igro, je treba potegniti še črte, kakor določajo to nogometna pravila. Da so črte ravne, je treba od kota do kota napeti vrvico in šele po njej delati črte. Črte se najenostavneje in najceneje napravijo z apaom. V primerni posodi naj se apno z vodo močno razredči in s čopiči ali posebnimi za to prirejenimi pripravami se nato potegnajo do 10 cm močne črte. V vsak kot igrišča spada po ena, približno 1 in pol metra dolga palica s kratko zastavico; ta drog, oziroma palica mora biti postavljena vedno tako, da nikoli ne ogroža igralcev. Da se vzdrži trava v lepi bujni rasti, je treba igrišče zelo varovati; ob daljši suši bi se moralo travo umetno škropiti. Vsako leto se mora travnik s svežo, navoženno zemljo izravnati, na novo nasejati s travo in valjati.

Za nogometnim igriščem je posvetiti največ pažnje tekališču. Kot najbolj trpežna in najbolj praktična so se izkazala tekališča iz premogovega pepela (leša). Taka tekališča imajo prednost, da ostanejo tudi v večjem deževju suha, ker takoj propuščajo vodo, da niso

pri teku na 100 m in 200 m strogo predpisano, da teče vsak tekmelec na svoji progi. Pač pa mora biti za vsak tek stafet tekališče zopet na širino razdeljeno, posamezne proge se mora zaradi ovinkov točno po sredini izmeriti. Starti vsled tega ne leže v isti črti, pač pa mora ostati cilj zopet nespremenjeno v eni vrsti. Samo pri teku preko zaprek se cilj za 10 m prestavi. Za cilj se uporablja po dva, približno 2 m visoki stojali, ki se spojita preko tekališča v prsni višini z mehko volneno vrvico.

Kakor se razvidi iz skic, ostane med nogometnim igriščem in tekališčem, oziroma za goli precej prostora, ki se izrabi za skakališča ter kot prostor za metanje kroglice. Koplje, diskus in kladivo se meče navadno na nogometnem igrišču ali na posebnem prostem prostoru.

Skakališče obstoja iz proge, oziroma prostora za zalet in odskok ter jame, napolnjene s peskom, med katerega se pomeša mivko. Jama in prostor za zalet loči 3 m dolg, 12×12 cm močan, v zemljo vdolan lesen tram. Proga za zalet mora biti 30 m dolga in 1 m široka; tla naj bodo zopet iz leša, pomešanega precej močno z mivko. Jama za doskok je za tramom 4 m široka. Do 3 m za kolom obdrži to širino, potem se zoži na 1 in pol metra za skok v daljavo in naj bo od trama merjeno 8 m

Olimpijada: Moment iz nogometne tekme med Švedi in Holandci.

nikdar spolzka in da ostanejo vedno elastična. Leš se dobi v vsakem večjem kraju za majhen denar, potrebuje se pa za eno tekališče do 10 vagonov, kakoršno ima tekališče pač širino. Leš mora biti nasut približno 4 cm na debelo, celo tekališče se mora valjati s težkim cestnim valjarjem. Dimenzije tekališča so razvidne iz skic, ki smo jih prinesli v prejšnji številki. Posamezne distance za tek se odmerijo zopet s pomočjo merilnega traka. Izmeri naj se jih vedno od cilja proti startu, ker cilj naj bo za vse distance na istem mestu in sicer na širokem mestu tekališča pred tribuno. Odmerjene proge je vidno označiti s primernimi količki, ki pa jih je treba zabiti ob tekališču. Najvažnejše distance so 100 metrov, 110 m, 200 m, 400 m, 800 m, 1500 m. Tekališče se razdeli v širino proge po 1 m širine za vsakega tekača. Radi ovinkov so starti za nekatere distance (200 m) premaknjeni in ne leže v isti črti. Za distance nad 200 m ni več potreba deliti tekališča v proge. Tekmovalci startajo na te distance že v eni vrsti in se navadno takoj razvrstijo drug za drugim po notranjem robu tekališča, dočim je

dolga. Globoka naj bo 15 cm ter z drobnim peskom in mivko tako napolnjena da se njena površina izravnava s prostorom za zalet, oziroma odskok. Za skok ob palici se izkoplje nekako 10 cm pred tramom in nekoliko proč od sredine 30 cm široko ter 20 do 30 cm globoko luknjo, v katero se pri skoku zastavi palico. Kadar se vežba druge skoke, je treba to luknjo seveda zasipati. Za skok ob palici se priporoča sploh posebno skakališče. Sportne skoke v višino se dandanes izvajajo izključno le čez leseno, navadno 25×12 mm debelo in 4 m dolgo, pobeljeno prečko. Prečka sloni na obeh koncih na držalnih, ki so v višino premakljivi. Skakalna pokončna droga sta v razdalji 3½ m vdolana v zemljo. Uporablja se zanje lahko tudi premakljiva stojala s težkim železnim podstavkom. Stojala naj bodo približno 2½ m visoka ter tako napravljena, da se jih lahko more za skok ob palici podaljšati do 4 m.

Za metanje kroglice je potreben 15 do 20 m dolg in 4 m širok prostor. Na enem koncu tega prostora se priredi prostor, iz katerega se meče. Po pravilih se meče

iz na tleh ležečega železnega ali lesenega obroča z notranjim premerom 213 cm ali pa z lesene, 3 do 5 cm močne plošče z enakim premerom. Diskus se meče istotako iz lesenega ali železnega obroča ali pa z lesene plošče s primerom 250 cm. Za trening se priporoča lesene plošče, na katerih se more trenirati tudi ob vlažnem vremenu. (Dalje prih.)

Nadomestilo za bencin.

Že med vojno je bilo pomanjkanje bencina po vsem svetu občutno in tudi preobrat ni prinesel, kakor v marsikoji drugi stvari tudi ne. zaželenega izobilja. Amerika pa je že pred vojno iskala za svoj ogromni avtomobilni promet dostojnega nadomestila za bencin. Najbolj vstrajno in sistematično, pa tudi z največ uspehom se je lotila Nemčija tega perečega vprašanja. Z neštetiimi, po strokovnjakih in znanstvenih zavodih vodenimi tekmami je preizkušala v svojih laboratorijih izdelane formule in načrte. A pravega uspeha vse le ni imelo.

Zadnji čas se mnogo čuje o acetylenu, kot novem obratnem sredstvu za eksplozijski motor. Ker imamo

zaeno z malenkostno množino bencina. Na motorju v ta namen ni potreba nikakih konstrukcijskih izprememb. Težkoča pa je v veliki teži jeklenk. Jeklenka z acetylenom za prilično 100 km tehta 60 do 70 kg, kar pomenja osobito za osebni avto preveliko obtežitev. Drugi način je proizvodnja acetylena takoj na avtomobilu, kar se godi na podobnem proizvajalcu, kakor ga poznamo za acetyleno razsvetljavo, le da je večji in da ima posebno čistilno pripravo.

Kakor že omenjeno, je počela uporaba acetylena za obrat v Švici, kjer se je tudi najbolj razvila. Več sistemov je tudi že, ki v praksi uporabljajo acetylen. Zelo razširjen je oni Arbenske tvornice Saurer - avtov, ki dela z acetylenkim dissousjem. Pri teh so pritrjene jeklenke na stopalnih deskah, iz kojih se dovaja plin najprej skozi čistilec do regulatorja za pritisk, kjer se pritisk plina zmanjša na za motor potrebno mero. Od tu gre plin po cevki do razplinilnika, kjer se mu dovaja še razpršena voda, ki se pod pritiskom dovaja iz posebnega rezervoarja. Tvornice Saurer navajajo, da porabi 30 HP avto, 1200 kg težak, na 100 km 5 m³ dissous-plina in 20 do 25 litrov vode. Drug sistem je n. pr. oni acetyleno-motorne industrijske družbe, ki uporablja istotako dissousplin v zvezi z bencinom. Na 3 m³ plina se

Dunajsko nogometno moštvo Rapid in S. K. Celje.

v državi karbidne tvornice in bi bila možnost izrabiti to sredstvo, ako se izpopolni, prinašamo kratek opis dosedanjih poizkusov. Ideja je izšla iz Švice, ki je istotako bogata na karbidu, še med vojno in se je razširila po ostalih državah.

Acetylen (C_2H_2) se proizvaja, kot znano, iz karbida s primešanjem vode in je brezbarven plin neprijetnega duha. Kubični meter acetylena proizvaja 12.500 toplotnih kalorij, medtem ko ista množina bencina 38.000. Ker pa pride bencin pri motorju šele kot eksplozijska zmes v vpoštev in ima 100 delov te zmesi le 27 dela bencina, med tem ko je mogoče dati za eksplozijsko zmes na isto množino 8/3 dele acetylena, se doseže z obema obratnima sredstvom prilično isti uspeh.

Težji je problem, kako transportirati praktično zadostno acetylena z avtom. Dva načina sta se doslej uporabljala: prvi z jemanjem acetylenkega dissousja s seboj v jeklenkah. Acetylenki dissous je namreč v acetonu razredčen acetylen in komprimiran v jeklenke. Aceton ima to svojstvo, da sprejema izredno močno acetylen v se, s čemer postane ta dissous manj nevaren za eksplozijo kot je sam, čisti acetylen. Obrat z acetylenkim dissousjem je jako enostaven, ker se ga more voziti s seboj in se ga v slučaju potrebe dovaja motorju

dovaja približno 2 litra bencina, s čemer se baje zmanjša uporaba bencina ob navadnem obratu za 25%.

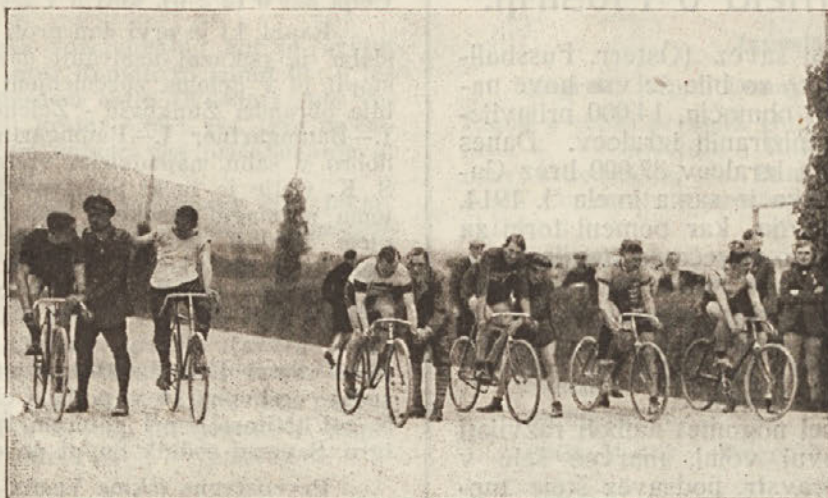
Od drugega načina, to je proizvodnje plina na avtomobilu, je poznan sistem »Ideal«. Drobnogranuliran karbid se potiska potom polžastega zavoja do rezervoarja za vodo, nastajajoči plin se dovaja skozi čistilec do razplinilnika, kjer se meša plin z razpršeno vodo. Dovod razpršene vode imajo vsi sistemi, ker se s tem doseže ohladitev zmesi. Ohlajena zmes izgubi na prostornini in jo je mogoče v večji meri dovajati v cilindri, s čemer se zmoglost motorja poveča. Osobito je važno pri obratu z acetylenom njega zmes ohladiti, ker se acetylenova zmes z zrakom pri 380 do 400° C vname in bi mogli nastopiti krivi vžigi. Z dovajanjem razpršene vode se plinova zmes ohladi in istočasno se uporabi del toplote za razparenje vode. Uspehi, doseženi s tem slednjim »Ideal«-sistemom, so bili enaki kot z bencinskim obratom.

Montaža sistema z dissous - plinom je manjša in znaša po priliki 1000 do 1500 frk. Celotna teža napeljav 80 do 200 kg. Sistem s proizvajalom plina kaže mnogo višje nabavne stroške in pride nad 2000 frk.

Praktični poizkusi na motorni zavori so pokazali, da porabi 30 HP motor z acetylenom na konjsko silo in

uro 260 do 300 litrov acetylena, kojega proizvaja 1 kg karbida. Pri današnjih razmerah v cenah karbida in bencina v Švici kaže račun, da je obrat z acetylenom potom proizvajalca približno za polovico cenejši, med tem ko oni z dissous-acetylenom ni niti malo dražji kot z bencinom.

Basket ball. Posebno prvi je postal zelo popularen, in tudi evropske države, zlasti Anglija, Francija in Španija imajo že na stotine takih klubov. Zaradi lepote te igre se sportniki na kontinentu vedno bolj zanimajo zanj. Ko so Amerikanci za časa vojne prišli v Evropo, so takoj začeli uspešno propagando za ta sport, in centrum tega gibanja je bil v Parizu.

Start h kolesarski dirki v Badnu. Od desne proti levi prvi Kokoll, avstrijski prvak, drugi Meniga, Zagreb.

Iz ameriškega sporta.

Najmodernejša država 20. stoletja, Amerika, je tudi glede sporta dosegla višek in je za njegov razvoj storila vse. Svojemu narodu je z neumorno marljivostjo podarila tako razvit sport, kot ga drugod ne najdemo. Amerikancem sport ne služi samo v zabavo, ampak jim je v prvi vrsti v korist in kot takega so ga uvedli med vse sloje ljudstva. Nihče, niti

Amerikanci se pri tem ne ustrašijo ogromnih izdatkov in žrtvujejo milijone dolarjev za brezplačno razdeljevanje sportnega materijala.

Basketball je že zelo stra igra, katero pa so v Ameriki modernizirali. Igra je nad vse zanimiva ter koristna, in tudi ženski spol jo je vpeljal v svoje sportne kroge, spoznavajoč njeno vrednost za gojenje telesa. Pri basketballu se vse mišice enakomerno razvijejo in celo telo dobi plastično eleganco. Igra

Mednarodna dirka na dunajskem dirkališču med Avstrijo, Nemčijo in Ogrsko.

delavec in kmetovalec, ni izvzet. Zato pa ima tudi ameriški sport toliko krasnih uspehov, in VII. olimpijada je triumf ameriškega sporta.

V Ameriki se začne sport z lahko atletiko in v tej so se Amerikanci prav posebno odlikovali. Še le, ko se je sportnik seznanil s to panogo sporta, se začne trenirati v drugih.

Evropejcem je najljubši sport nogomet, v Ameriki pa štejejo med popularne sporte Base ball in

obstoji v glavnem v tem, da igralci skušajo žogo (podobno nogometni) vreči v nasprotnikov basket (pletena košara), ki je pritrdjena na 3 m visoki tabli. Moštvo tvori 5 igralcev in brez posebnega treninga se nauči vsakdo to igro. Kakor v nogometu, so tudi tu slične kazni, in v tej igri ni dovoljeno suvati žogo z nogo. Nasprotnikova naloga je, da doseže lepo situacijo in precej goalov, podobno nogometu. Igrajo navadno na livadah ali tennis-igriščih.

Ker je igra zelo lepa in nudi gledalcem in igralcem mnogo užitka, je upati, da se bo v kratkem tudi pri nas razširila. Nedavno je podaril admiral Andrews zagrebškemu »Gadjanskemu s. k.« krasno kompletno garnituro za igro, v Splitu pa so osnovali Amerikanci posebno organizacijo za njo.

Razvoj nogometa v Austriji.

Avstrijski nogometni savez (Österr. Fussball-Verband) je štel l. 1914., ko so bile še vse nove narodne države v njegovem območju, 14.000 prijavljenih, torej v klubih organiziranih igralcev. Danes znaša število organiziranih igralcev 37.000 brez Galicije, Češke (Nemška Češka je sama imela l. 1914. 3000 igralcev) in Jugoslavije, kar pomeni torej za Nem. Avstrijo skoro 4kratno povečanje števila igralcev. Skupno število igralcev sploh je seveda še večje. Ako bi se preštela še razna dijaška moštva in takozvani divji klubi, bi znašalo splošno število igralcev gotovo nad 100.000; na vsakih 60 prebivalcev N. A. bi odpadel torej 1 igralec.

Relativno se je začel nogomet najbolje razvijati ne neposredno po svetovni vojni, marveč šele v sezoni 1919—1920. Nižjeavstr. podsavez šteje momentano 158 redno včlanjenih klubov in 24 začasnih (Schutzvereine). K temu ima Ö. F. V. še 26 štajerskih, 18 gornjeavstr. in solnograških klubov ter 4 tirolske.

Ö. F. V.-u se prijavljajo še vedno novi klubi: vrhunec razvoja nogometa v N. A. torej še nikakor ni dosežen.

Nogomet.

Odločitev v prvenstvenih tekmah drugega razreda v okrožju Ljubljana sta prinesli šele zadnji dve tekmi. Svoboda si je z zmago nad Jadranom priborila I. mesto. Hermes, doslej vodilni klub, je podlezel Primorju in pade s tem na II. mesto. III. mesto je doseglo po svoji nestalni formi znano Primorje, na IV. mestu se nahaja agilni Jadran, na V. Sparta. Akademiki in Sava so od tekem odstopili.

V Celju je igrala Ilirija kot prvak v okr. Ljubljana proti Celju, prvaku v Celju in zmagala z nepričakovano visokim score 13 : 2. Celje se je zdelo totalno indisponirano, tako da Ilirija niti ni imela težkega dela, da je dosegla ta rezultat.

Vse tekme je otvorilo deževno vreme.

V nedeljo 14. t. m. se vrši finale slovenskega prvenstva. Tekmujeta na Mariborovem prostoru v Mariboru Ilirija in Rapid.

Prvenstvena tekma Rapid : Hertha 3 : 3 (1 : 0), koti 4 : 2.

Na Rapidovem prostoru odigrana tekma med obema rivaloma je izpadla neodločno. Igra je precej oviral hud mraz. Rapid je nastopil s 4 rezervami ter bil v primeri s prejšnjimi tekmami pod svojo povprečno formo, kar je dobro igrajoči Herthi pripomoglo do neodločnega rezultata. Pohvalno zaslužijo pri Rapidu desno krilo, pri Herthi pa golman, ki je marsikatero kritično situacijo brezhibno rešil. Rapidova obramba in levo krilo niso zadovoljili. Potek igre je bil sledeč: Hertha prične, pride pred Rapidov gol, vendar zabije levo krilo s 5 metrov v aut. Neposredno za tem doseže Rapid po desnem krilu (Pernat II.) prvi gol. Rapid vodi z 1 : 0, kateri rezultat ostane kljub večkratnim kritičnim situacijam pred ubrani Herthin vratar. Akoravno skušata sedaj oba prodoseže Rapid po desni zvezi (Skalak) 2. gol. Potom 11metrovke vpošlje Hertha (Vogrinetz) žogo prvič v Rapidovo mrežo; ta uspeh jo toliko vzpodbudi, da se ji kmalu posreči izjednati. Rapidovega srednjega krilca izključil sodnik kmalu nato radi neprimernih besed, ki

jih je izrekel proti njemu, iz igre. Po večkratnih napadih Rapida vpošlje leva zveza (Milosič) tretjič v mrežo, vendar Hertha (Friedan) z lepim strelom vnovič izenači. Radi foula diktirano 11metrovko bravurozno obema vratoma do polovice. Kmalu po zamenjanju strani tivnika doseči odločilni gol, ostane vendar pri neodločenem razmerju. Savezni sodnik Šuput je le težko sledil vseskozi ostri igri.

S. V. Rapid, prvak Maribora : S. K. Celje, prvak Celja 5 : 0 (2 : 0), koti 5 : 2.

Rapid, ki je prvi dan proti Herthi igral razmeroma slabo, je pokazal naslednji dan čisto drugo igro. Nastopil je v deloma spremenjeni sestavi. Zelo dobra je bila obramba Žunkovič - Zeichen, halveslinija Pernat I.—Baumgartner I.—Baumgartner II. je držala Celje dobro v šahu, napadalska vrsta je dobro kombinirala. S. K. Celje je igral požrtvovalno, preprečiti pa kljub temu ni mogel visokega score. Izvrstna sta bila pri njem srednji napadalec in levo krilo, dober tudi golman, ki je marsikateri ostri šut dobro ubranil. Potek igre: Rapid doseže po večkratnih obojestranskih napadih v prvi polovici 2 gola. Po premoru pade tretji gol (leva zveza). Ostro streljano 11metrovko (Tergetz) mora vratar Celja pustiti v mrežo. Akoravno se igra sedaj večinoma le v polju Celja, doseže Rapid le še 5. gol (Milosič), pri katerem razmerju zaključil sodnik igro. Savezni sodnik Šuput dober.

Prvenstvena tekma Vesna : Ptuj 4 : 0.

Ilirija : Celje 13 : 2 (8 : 1). Ob razmeroma otvorenji igri, v kateri Ilirija absolutno nadkriljuje protivnika, pada v enakomernih presledkih gol za golom. Celje v začetku tekme parkrat lepo napade in doseže vodilni gol, potem pa pojenja in kaže veliko indisponiranost. Ilirija se povzpne mestoma vkljub spolzkemu terenu do velike forme. Igralo se je z obeh strani docela fair. — Goli, Loos in Oman po 5, Baline 2, Betetto 1. — Koti 8 : 1. — Sodnik g. Hrast.

Ilirija rez. : Primorje 4 : 0 (2 : 0). Igrano 29. novembra. Kompletna rezerva Ilirije z Vidmajerjem iz I. moštva v levi zvezi je bila celo igro v večji premoči kot kaže rezultat. Vkljub tej premoči je imela tekma zanimive in napete momente, bila je od časa do časa tudi zelo ostra. Černovic v голу Primorja je mnogo ubranil, obramba v centerhalf so ga uspešno podpirali. Rezerva Ilirije je kazala izglajeno formo. — Goli : Vidmajer, Pevalak I, Betetto, Baline po 1.

Maribor : Rote Elf 2 : 2. Mirna otvorjena igra. Obe strani sta igrali z veliko flegmo in majhnim tempom. Koti 2 : 1, polčas 0 : 2.

Hermes : Primorje 1 : 1. Tekma bi morala biti prvenstvena, v sled raznih nepravilnosti pa je podsavez ne bo mogel verificirati. — Na obeh straneh več rezerv. Napadalec Hermesa so bili pred golom mnogo opasnejši od napadalec Primorja, ki je bilo sicer nekoliko v premoči. Desna zveza Hermesa je skazila neposredno pred golom nekaj sigurnih pozicij. Gol za Hermes iz 11 m, proti pa lasten. Igralo se dvakrat 30 minut.

Primorje : Hermes 2 : 0 (1 : 0), koti 5 : 2.

Večinoma otvorjena igra se je vršila mirno in fair v zmernem tempu. Primorje je bilo v nekoliko boljši formi kot običajno, četudi je imelo v moštvu nekaj rezerv. Očividne premoči ni bilo na nobeni strani, ker Primorje tudi fizične premoči ni izrabljalo, le pred golom je bilo odločnejše, dočim je v polju kazal Hermes lepšo igro. — Sodnik g. Vodišek.

Svoboda : Jadran 2 : 1 (1 : 0).

Igra se je takoj v začetku živahno razvila. Preveliko ostrost je sodnik z energično intervencijo takoj preprečil. Obe moštvi sta bili zelo agilni, zlasti Jadran, ki je le z 10 igralci diktiral oster tempo, zaslužil priznanje. — Koti 5 : 1. — Sodnik g. Vodišek.

Maribor : Rapid 4 : 1.

Rapid, Wien : Celje 8 : 1 (3 : 1).

2. t. m. se je vršila v Celju na prostoru Atletikov internacionalna tekma med avstrijskim prvacom S. K.

Rapidom in S. K. Celjem. Prvič smo v Celju imeli priložnost videti prvovrstno kontinentalno moštvo. Vsak posameznik v tem moštvu je umetnik nogometa; dovršena tehnika, taktika, igranje z glavo in pravilno placiranje čelga moštva frapira gledalca in ga obenem navdušuje. Moč Rapida leži v njegovi nedosegljivi napadalni vrsti. Mnogokrat se je že pisalo, da igra Rapida napadalna vrsta povsem v stilu angleških profesionalov in da je na kontinentu ne dosežejo nobeni drugi napadalci.

Celje je igralo nadvse požrtvovalno, kar se razvidi že iz tega, da je igralo proti Rapidu 25 minut 0 : 0 ter doseglo v 25. min. po desnem krilu (Kveder) celo vodilni gol. Naravno je bil vratar Celja vso igro močno zaposlen, rešil pa je svojo nalogo nad pričakovanje in žel za to splošno priznanje.

Igralo se je s obeh strani popolnoma fair. tekma je ravno vsled tega zainteresirala celjsko, nogometu sicer ne preveč naklonjeno občinstvo.

Postava Rapida: Kraupar - Dittrich, Nietsch - Beran, Brandstätter, Klär - Wodrak, Bauer, Kuthan Uridil, Krzal.

Rapid, Wien : Athletiksportklub, Celje 7 : 2 (4 : 0).

Rapid je nastopil v isti sestavi kakor dan poprej, opazala pa se je v moštvi majhna utrujenost, ki je pri četrti zaporedni tekmi v štirih dneh le razumljiva.

nikom. Forma Primorja je zelo nestalna. Dvigne se včasih do najlepše igre potem pa zopet popolnoma popusti. Sparta v novi postavi je igrala nad pričakovanje lepo in bolj požrtvovalno kot kdaj doslej. — Kot 1 : 2. — Sodnik g. Loos.

Jadran : Sparta 3 : 0.

Sparte ni bilo na igrišče. Po pravilniku se ji šteje tekma za izgubljeno v razmerju 3 : 0.

Jugoslavija.

Zagreb: Rapid, Dunaj : Gradjanski 6 : 0 (2 : 0).

Rapid v veliki premoči. Goli : Kuthan 1, Uridil 2, Wondrak 3. — Concordia : Hašk 1 : 0; v 33. minuti incident s sodnikom dr. Pandakovičem, vsled katerega odide Concordia s prostora! Revanš Rapid : Gradjanski 4 : 1.

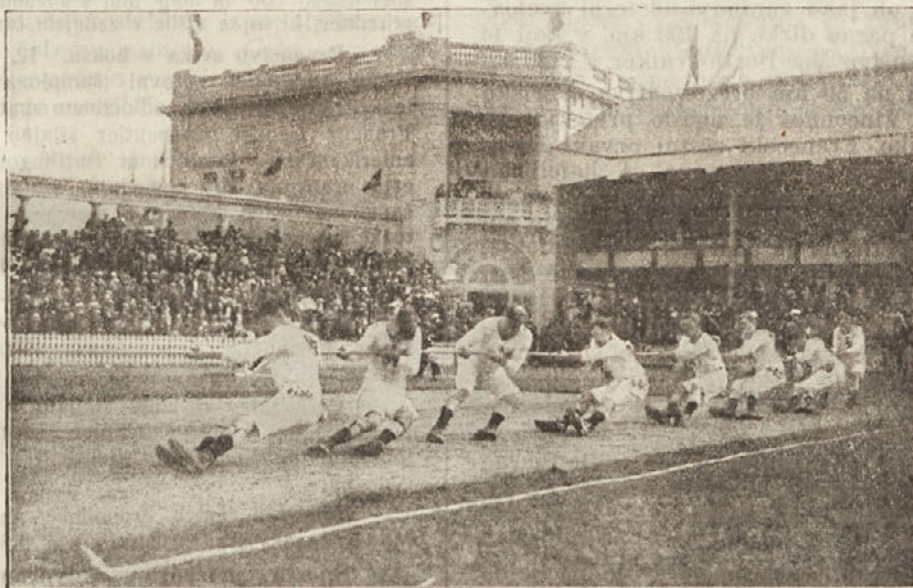
Zagreb: Ilirija : Slavija 2 : 1, Zmaj : Sava 3 : 2, Zagreb : Česka XI. 1 : 0.

Osijek: Gradjanski : Reprezentacija Pečuha 1 : 0. Gradjanski : Hašk, Zagreb 0 : 0.

Sarajevo: Hrv. Š. K. : Grazer A. K. 1 : 1.

Sarajevo: Grazer A. K. : Srpski ŠK. 3 : 2.

Split: Uskok : Grazer A. K. 2 : 2.

Olimpijada: Vlečenje vrvi, Holandci.

Atletiki začno igro ter par minut brezuspešno oblegajo Rapidov gol. Finese Rapidove igre, ki je bila vravnana v prvi vrsti na to, da je obvarovala igralce velikih naporov, so šele drugi dan prišle do pravega izražanja. Publika je bila očarana od dovršene igre gostov, del publike, ki mu bistvo footbala še ni dostopno, je našel v tekmi tudi zabavo. Atletiki so vklju premoči Rapida večkrat napadali; najboljši med njimi je bil, kakor vedno, Dürschmidt kot centerhalf, ki je za Dunajčani le malo zaostajal. Njegovo požrtvovalno delo je publika glasno priznavala.

Prvi gol dosežejo Atletiki v drugi polovici kot takozvani častni gol, drugi gol je sledil iz »11 m« vsled foula v kazenskem prostoru. — Koti 6 : 1.

Hermes : Svoboda 2 : 1 (1 : 1).

Zasluzena zmaga agilnejše Svobode. Hermes, ki je imel v moštvi par rezerv, ni dosegel svoje boljše forme. Igra je zelo trpela vsled mraza, ki je odgnal tudi skoro vso publiko. — Sodnik g. Hrast.

Sparta : Primorje 2 : 0 (2 : 0).

Nepričakovan rezultat. Sparta ki je doslej zgubila vse prvenstvene tekme, je zmagala nad močnim nasprot-

Split: Hajduk : Grazer A. K. (revanš) 0 : 1. Stanje prvenstva v Splitu: Hajduk 4 točke, Jug 2 točki, Uskok 0 točk; Split in Borac sta še neplacirana.

Beograd: prvenstvena Beogradski ŠK. : Jugoslavija 2 : 0. Reprezentacije Beograda in Novega Sada 1 : 1 (revanš). Stanje prvenstva: BSK. 8 točk, Jugoslavija 4 točke, Vardar in Soko 0 točk. Jugoslavija : Vardar 3 : 0, BSK. : B. Univers. ŠK. 4 : 1.

Zunanji rezultati.

Praga: DFC : Hakoah, Wien 0 : 4, Hagibor : Hakoah 1 : 2.

Praga: Sparta : Victoria Žizkov, finale češkega pokala 5 : 1, Slavija : ČAFK 1 : 0, Pardubice : Slavija 2 : 0, Meteor Vin. : Česky lev, Plzenj 4 : 2, Moravska Slavija : Brünner S. K. 7 : 1, Victoria Žizkov : S. K. Kladno 1 : 1, Sparta : Kolín 2 : 0, Teplitzer FC. : Bewegungsspieler, Lipsko 3 : 0.

Budimpešta: Avstrija : Madžarska 2 : 1. 30.000 gledalcev.

Wien: Hakoah : Hertha 2 : 1, Rudolfshtügel : Admiral 4 : 1.

Wien: prvenstvene: WAC : Herta 2 : 2, Simmering : Vienna 1 : 0. Prijateljske: Sportklub : WAC 1 : 1, Sportklub : Floridsdorf 0 : 0, Rudolfshügel : Simmering 4 : 2, FAC : Germania 3 : 2. Pokal Admira dobi WAF; rezultati: Admira : Cracovia, Krakov 4 : 4, Ostmark : Waf 3 : 3, Waf : Cracovia 3 : 1, Admira : Ostmark 2 : 1. Internacionalne: Rudolfshügel : BTC, Budapest 4 : 1, Wacker : BTC 1 : 1.

Ženski rokomet.

SK. Maribor rdeči team : SK. Maribor beli team 2 : 2. Mariborove članice so nastopile v javni tekmi po kratkem treningu ter podale živahno, dobro igro. Pohvaliti treba zlasti napadalno vrsto belih in obrano rdečih. — Sodnik g. Šepce.

Mitrovica : Zemun 6 : 3.

Kolesarstvo.

Dirkališče v Tours je imelo svojo zaključno prireditev s 100 km dirko, katere se je udeležilo 10 parov. Zmagala sta kot prva Texier-Lemay v 2 : 52 : 05. Drugo mesto sta zasedla Meurger-Trouve.

Velika internacionalna dirka na dirkališču pri Newark se je vršila ob jako zanimivi udeležbi svetovnih mojstrov. Bila je parna dirka na 100 km, v koji je zmagalo avstralsko moštvo Mac-Beath-Walker v 2:20:12.

Svetovni rekord na 50 km brez vodstva. Pariško mestno dirkališče v Vincennes je nudilo preteklo nedeljo interesantno sliko. Francoski cestni prvaki Francis Pelissier, Lacquekaye in Bellanger so hoteli za vsako ceno popraviti enourni rekord tega 500 m cementnega dirkališča, ki je znašal 40.500 km in kojega je posedoval Barthélémy. Pelissier je podlegel vsled defekta, kljub temu, da je do 45 minut dosegel vse rekorde Barthélémyjeve. Posrečilo pa se je Lacquekayju, dvigniti rekord na 40.872 km, katerega pa je takoj za njim prekosil Bellanger, ki je dosegel 41.225 km, je vozil nato dalje in dosegel 50 km v 1 : 12 26³, s čimer je vzpostavil nov svetovni rekord brez vodstva, ki je znašalo dosedaj 1 : 24 : 47³ (Švicar Egg).

Zimsko dirkališče v Bruselju je priredilo parno dirko na 100 km ob živahni udeležbi tekmecev. Zmagalo je moštvo Verhaegen-Verbracke v 2 : 27 : 18², drugi Pagnoul-Lacour.

Pariško zimsko dirkališče je imelo svojo oficijelno otvoritev z dirko z motornim vodstvom na 60 km za otvoritveni Grand Prix. Vozilo se je v treh tekih 20, 30 in 10 km. V prvem teku je zmagal Amerikanec Carman v 16 : 17, 50 m, za njim francoski prvak Sérès, tretji Lavalade. V drugem teku je zmagal zopet Carman s 24 : 58⁴, 40 m za njim Sérès; v zadnjem teku je zmagal Sérès z 8 : 22 pred Carmanom za 50 m. V končni klasifikaciji je zmagal tedaj Carman s 4 točkami, drugi Sérès s 5 točkami, tretji Lavalade.

Dirkališče Zürich-Oerlikon je imelo zadnjo nedeljo v oktobru zanimiv dan. 6000 gledalcev je kljub mrazu vztrajalo do konca pri tekmah. Program je bil nad vse interesanten. Glavno pozornost je vzbujal Švicar Kaufmann, ki se je ravno vrnil zmagovit iz Italije in ki velja danes za enega prvih evropskih dirkačev. Na startu so bili še Anglež Barley, Švicar Suter, Nemec Meyer, Amerikanec Orth in Italijan Messori, kojega je pa mraz že po prvih krogih prepodil. V dirki na 1 km je odnesel prvenstvo Kaufmann, poldrugo dolžino za njim Bailey. Druga dirka je bila takzv. amerikska moštvena dirka s klasifikacijo s točkami in merjenjem vsakih pet kilometrov. Zmagal je par Egg-Tiberghien z 20 točkami pred Max in Heh. Sutter in kot tretjimi Bailey - Paul Suter. Po dirkah je skušal Scherb vzpostaviti rekord z motociklom na 5 km, a je dosegel le 3 : 26.1.

Ob zaključku cestnega dirkalnega sporta v letu 1920 prinašajo listi pregled vseh cestnih dirk v Nemčiji. V skupini profesionistov ima prvenstvo in je danes naj-

boljši nemški dirkač Adolf Huschke, kot drugi Rich. Huschke; prvenstveno dirko je sicer odnesel Koch, ali zahvaliti se ima le smoli Abergerja. Lepe vspehe so dosegli še Strasser, Kreuzinger in Tartsch. Med sportniki je smatrati kot najboljšega cestnega dirkača Oskar Michaela, dalje so Pappenfuss, Dobbrack, Kohl, Bremse, Zieseniss, Pfister in Sachs, Landrock.

Automobilizem.

Tudi statistika in rekord. V Ameriki je bilo v letu 1919 v 19 večjih mestih ukradenih 31.349 avtov, od kojih se jih je 23.322 zopet dobilo, medtem ko ostalih 8027 avtov ni bilo mogoče izslediti. Teh 8027 avtov reprezentira vrednost ca. 8½ milijonov dolarjev. Seveda ima prvenstvo Newyork s 5527, za njim Chicago s 4447 in Detroit s 3481 tatvinami.

Razno.

Nered pri sportnih prireditvah ni samo naša slovenska slabost ampak se pritožujejo nad njim tudi Dunajčani. Ko publika vidi, da reditelji ne nastopajo dovolj ostro, pa izgubi vso disciplino in kaos je tu. Dunajski sportski žurnalisti razpravljajo zato obširno o teh nedostatkih.

Sportno kino predstavo prirede 24 t. m. dunajska sportna društva v propagando raznih sportnih panog. V ta namen je posnet nalašč 500 m dolg film s slikami najzanimivejših sportnih prireditev, ki so se vršile v zadnjem času na Dunaju.

Prvenstvo sveta v boks. 12. t. m. se je vršila v New Yorku borba za svetovni šampionat v boksanju za srednje težko kategorijo. V odločilnem matchu je evropski šampion Francoz George Carpentier sijajno zmagal nad glasovitim ameriškim šampionom Battlingom Levinskim. Carpentierju preostaja kot poslednja, a najtežja borba za svetovni šampionat vseh kategorij match z Dempseyem, ki pripada težki kategoriji. — Evropski šampionat si je priboril Carpentier proti Angležu Dick Smithu že pred večimi leti.

»Jadranski šport« je pričel izhajati kot tednik v Splitu. List bo glasilo splitskega olimpijskega pododbora in splitskega nogometnega podsaveza. Naslov: Split, poštni predal 56.

Češkoslovaški hlubi stopajo v poslednjem času v stik z dunajskimi klubi. Oficijelen sporazum med Čs. svazom footballovim in Oesterr. Fussball - Verbandom doslej še ni dosežen.

Rugby - match Francija : Amerika v Parizu 12 : 5. Match donša frs. 80.000 čistega dobička.

Sportna prireditve v dvorani.

Tekom meseca novembra bo priredila avstrijska sportna zveza sportno prireditev, ki je Dunaj še ni videl. Odigrala se bo namreč v Ronacherjevem gledališču, torej v razmeroma mali dvorani in bo vsebovala tekme v boksanju, borenju, dviganju uteži, kolesarenju, polu na kolesih, sabljanju in celo v nogometu. V obsežnem programu torej tudi najpopularnejši sport ne manjka. Seveda se tu ne bo odigrala cela tekma, ampak to bo le nekaka nogometna konkurenca. Iz lahke atletike se bo proizvajal skok na višino z in brez palice. Upravičeno vlada veliko zanimanje za to novovrstno sportno prireditev.

„Sport“

izhaja vsako nedeljo Naročnina četrletno (14 števil) 56 K, posamezne številke 5 K. Inserati po dogovoru.

Uredništvo in upravištvo: Ljubljana, Narodni dom, Sportna zveza.

Izdaja Sportna zveza Ljubljana, urejuje Stanko Virant, Tiska „Narodna tiskarna“, klišaji iz Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani.

